

12.12.2019

HAKUILMOITUS

VALTIONAVUSTUS KANSALLISEN SYÖPÄKESKUKSEN KOORDINOIVAN YKSIKÖN PERUSTAMISEEN JA ALUEELLISTEN SYÖPÄKESKUSTEN TOIMINNAN KÄYNNISTYMISEN TUKEMISEEN

Sosiaali- ja terveysministeriö julistaa hakuun enintään 2,850.000 euroa Kansallisen syöpäkeskuksen perustamiseen, valmisteluun ja toiminnan käynnistämiseen seuraavasti ja pyytää

- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymää (HUS) hakemaan valtionavustusta Kansallisen syöpäkeskuksen koordinoivan yksikön perustamisesta ja toiminnan käynnistämisestä aiheutuvien menojen kattamiseen. Valtionavustusta voi hakea enintään 350.000 euroa.
- kutakin alueellista syöpäkeskusta hakemaan valtionavustusta toiminnan käynnistämisestä aiheutuvien menojen kattamiseen. Valtionavustusta voi hakea enintään 500.000 euroa kutakin alueellista syöpäkeskusta kohti.

Hakuaika alkaa 31.12.2019 ja päättyy 7.2.2020 klo 16:15.

Avustuksen yleiskuvaus

Hallitusohjelman luvun 3.4 Elinvoimainen Suomi mukaisesti Suomi kehittyy merkitsevästi tutkimus- ja innovaatioympäristönä nykyisiä tutkimuksen ja kehittämisen ekosysteemejä vahvistamalla (s. 97), julkisen ja yksityisen sektorin innovaatiokumppanuusmallia kehittämällä sekä jatkamalla terveysalan kasvustrategian mukaisten toimenpiteiden täytäntöönpanoa (s. 99). Kasvustrategian tavoitteena on, että Suomesta tulee kansainvälisesti tunnettu terveysalan liiketoiminnan sekä hyvinvoinnin, terveyden ja uudistuvien palveluiden kärkimaa.

Kansallinen syöpäkeskus on syöpäalan osaamiskeskittymänä osa terveysalan tutkimus ja innovaatiotoiminnan kasvustrategian toimeenpanoa. Kansallinen syöpäkeskus (Finnish Cancer Center, FICAN) perustettiin lokakuussa 2019, jolloin sopimuksen Kansallisen syöpäkeskuksen ja sen koordinoivan yksikön perustamisesta ja hallinnoinnista allekirjoitti 20 sairaanhoitopiiriä ja 5 lääketieteellistä yliopistoa. Kansallinen syöpäkeskus koostuu viidestä alueellisesta syöpäkeskuksesta ja koordinoivasta yksiköstä. Keskus kehittää palvelujärjestelmän voimavarojen tarkoituksenmukaista käyttöä syövän hoidossa sekä kansallista syöpätutkimusta. Tavoitteena on turvata syöpäpotilaille yhdenvertainen ja vaikuttava hoito asuinpaikasta riippumatta, edistää alan tutkimusta, hoitojen laatua ja kustannusvaikuttavuutta. Kansallinen syöpäkeskus huolehtii syövän koko hoidollisen elinkaaren yhtenäistämisestä ja toimenpiteistä kansalaisten yhdenvertaisuuden parantamiseksi sekä syövän ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen kehittämiseksi ja tehostamiseksi, huolehtien myös näiden toimintojen tutkimuksellisesta perustasta (Vn asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä 582/2017, keskittämisasetus). Koordinoiva yksikkö toimii kansallisen syöpäkeskuksen päätösten toimeenpanijana siltä osin, kuin niitä ei toimeenpanna alueellisissa keskuksissa, ja koordinoi yhteisten kansallisten hankkeiden toteutumista. Kansallisesta koordinoinnista huolehtii asetukseen perustuen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä.

Valtionavustuksen hakeminen

1) Alueelliset syöpäkeskukset

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää kutakin alueellista syöpäkeskusta hakemaan valtionavustusta alueellisen syöpäkeskuksensa toiminnan käynnistämisestä aiheutuvien kulujen kattamiseen. Alueellisten syöpäkeskusten perustamista on aiemmin tuettu valtionavustuksin 2017-2018. Vuonna 2018 perustettujen alueellisten syöpäkeskusten on mahdollista hakea valtionavustusta aikaisemmin käynnistettyjen yhteisten pilottihankkeiden loppuun saattamiseksi, perusteltuihin jatkohankkeisiin sekä sellaisiin uusiin hankkeisiin, jotka edistävät kansalliselle syöpäkeskukselle asetuksessa sekä perustamissopimuksessa asetettuja tavoitteita ja tehtäviä. Avustusta voi hakea myös hankkeissa toimivien asiantuntijoiden palkkaamiseen. Uusien ja jatkohankkeiden valtionavustusten edellytyksenä on, että niiden käynnistämisestä ja seurannasta sovitaan kansallisen koordinoivan yksikön puitteissa.

Hankesuunnitelmassa tulee kuvata suunnitelma **alueellisen syöpäkeskuksen** toiminnan käynnistämisestä ml.:

- Alueellisten syöpäkeskusten yhteistyön tiivistäminen ja yhteisesti sovittu työnjako (kansalliset koordinaatiotehtävät, työryhmien kansalliset vetovastuut)
- Vähintään kaksi seuraavista kategorioista: ehkäisy, diagnostiikka, hoito ja kuntoutus (alueellinen ja/tai kansallinen koordinaatio) huolehtien tutkimuksellisesta pohjasta (ks. keskittämisasiasetus).
- Eri asiantuntijoiden roolit, tehtävät ja palkkaaminen
- Jatkorahoitusuunnitelma
- Viestintäsuunnitelma
- Pilottien ja hankkeiden (ml. muiden tutkimus- ja kehittämishankkeiden sekä innovaatiotoiminnan) nivoutuminen osaksi kansallista syöpäkeskuskokonaisuutta ja palvelujärjestelmää (yhteensovittaminen osaksi terveysalan kasvustrategian toimeenpanon kokonaisuutta)
- toimintamallin kehittäminen eri osaamiskeskusten ja etenkin kansallisen terveydenhuollon menetelmien arviointiyksikön (FinCCHTA:n) välillä ja vahvistaen FinCCHTA:n toiminnallisia kyvykkyyksiä (tehtävä annettu Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille; keskittämisasiasetus).
- Yhteistyön tiivistäminen muiden toimijoiden kuten tutkimus- ja asiantuntijalaitosten ja eri osaamiskeskittymien (biopankit sekä biopankkiosuuskunta, perustettavat kansallinen neurokeskus ja kansallinen genomikeskus) kanssa.

Sosiaali- ja terveysministeriö suosittaa hankkeiden laajentamista vähintään kahden tai useamman (mieluiten kaikkien viiden) alueellisen syöpäkeskuksen yhteiseksi hankkeiksi, mikä edelleen edistää ja vahvistaa valtakunnallisen yhteistyön ja yhteisesti sovitun työnjaon rakentumista.

Alueellinen syöpäkeskus voi hakea valtionavustusta yhteensä enintään 500.000 euroa. Kukin alueellinen syöpäkeskus hakee valtionavustusta yhdellä hakemuksella.

2) Koordinoiva yksikkö

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää HUS:ia hakemaan valtionavustusta Kansallisen syöpäkeskuksen koordinoivan yksikön perustamisesta ja toiminnan käynnistämisestä aiheutuvien kulujen kattamiseen. HUS voi hakea valtionavustusta Kansallisen syöpäkeskuksen koordinoivan yksikön toimintaan enintään 350.000 euroa. Avustusta voi hakea myös toiminnan käynnistämistä valmistelevien henkilöiden/asiantuntijoiden palkkaamiseen.

Hankesuunnitelmassa tulee kuvata suunnitelma **koordinoivan yksikön** toiminnan käynnistämisestä ml.:

- Yhteistyön tiivistäminen ja yhteisesti sovittu työnjako (kansalliset koordinaatiotehtävät, työryhmien kansalliset vetovastuut)
 - Kansallinen koordinaatio
 - Eri asiantuntijoiden roolit, tehtävät ja palkkaaminen
 - Jatkorahoitusuunnitelma
 - Viestintäsuunnitelma
 - Pilottien ja hankkeiden (ml. muiden tutkimus- ja kehittämishankkeiden sekä innovaatiotoiminnan) nivoutuminen osaksi kansallista syöpäkeskuskokonaisuutta ja palvelujärjestelmää (yhteensovittaminen osaksi terveysalan kasvustrategian toimeenpanon kokonaisuutta).
 - Yhteistyön tiivistäminen muiden toimijoiden, kuten tutkimus- ja asiantuntijalaitosten ja eri osaamiskeskittymien (biopankit sekä biopankkiosuuskunta, perustettavat kansallinen neurokeskus ja kansallinen genomikeskus) kanssa.
 - alueellisten syöpäkeskusten rooli hankkeiden suunnittelussa ja toiminnan käynnistämisessä.
- Hakijan on tehtävä tiivistä yhteistyötä kaikkien alueellisten syöpäkeskusten (Eteläinen syöpäkeskus, Itäinen syöpäkeskus, Läntinen syöpäkeskus, Pohjoinen syöpäkeskus, Sisä-Suomen syöpäkeskus) kanssa.

Yhteiset - Alueelliset syöpäkeskukset ja koordinoiva yksikkö

Hakemuksessa tulee kuvata kaikki hankkeeseen osallistuvat tahot (esim. muut alueelliset syöpäkeskukset), heidän roolinsa ja kullekin osatoteuttajalle haettava avustussumma. Omarahoitusosuutta ei edellytetä. Täyttääkseen valtionavustukselle asetetut vaatimukset, hakemuksessa on perusteltava, miten suunniteltu kokonaisuus vahvistaa yhteistyötä muiden osaamiskeskusten (keskittymien), eri tieteenalojen, yliopistojen, ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän välillä. Lisäksi ministeriö pitää hyvänä jos hankkeissa on liittymäpintoja perusterveydenhuoltoon.

Hakemuksen arviointi perustuu kokonaisarviointiin. Avustusta haetaan hakulomakkeella, jonka lisäksi tulee toimittaa arvio toiminnan kokonaiskustannuksista (lomakkeet liitteenä). Lisäksi hakemukseen tulee liittää hankesuunnitelma avustuksella toteutettavasta toiminnasta. Hankesuunnitelma ei saa ylittää 10 sivua.

Valtionavustusta haetaan vuodelle 2020, ja avustusten ennakoitu käyttöaika on 1.3.2020-28.2.2021.

Avustukset maksetaan toteutuneiden, hyväksyttävien ja määrältään kohtuullisten kustannusten mukaan. Valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia eivät ole valtionavustuksen saajan voitto, tappio tai muu varaus, lahjat ja edustuskulut, lukuun ottamatta kokouskäytäntöihin liittyvää normaalia vieraanvaraisuutta, eivätkä laskennalliset rahoituskulut.

Hakemukset pyydetään lähettämään 7.2.2020 klo 16:15 mennessä sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@stm.fi viitteellä VN/14675/2019. Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei käsitellä.

Päätös pyritään tekemään helmi-maaliskuun 2020 aikana. Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Esteitä avustuksen myöntämiselle

Ministeriö hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa ministeriölle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytön valvontaa varten. Hakemus hylätään, jos se saapuu määräajan jälkeen.

Muita avustuksen käyttöön liittyy ehtoja

Avustukseen liittyy seuraavia ehtoja:

- Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.
- Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämä avustus voi kattaa enintään tässä ilmoitetun ja avustuspäätöksessä määritellyn osuuden avustettavan toiminnan tai hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus ei myöskään yhdessä muiden julkisten tukien kanssa saa ylittää hyväksyttävien kustannusten määrää. Hyväksyttävät kustannukset määritellään avustuspäätöksessä ja sen liitteissä.
- Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.
- Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.
- Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).
- Avustuksen saajan tulee selvittää, onko sillä velvollisuus noudattaa hankintalainsäädäntöä, ja ottaa tämä toiminnassaan huomioon. Myös valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton avustuksen saaja voi olla velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä.
- Jos avustuksen saaja täyttää julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit (esim. rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta), avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalakia kaikissa hankinnoissaan.
- Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia.
(Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Tarkempia ehtoja määritellään valtionavustuspäätöksellä.

Valtionavustus ei ole tarkoitettu taloudellisen toiminnan tukemista varten. Mahdollisissa tulkintatilanteissa kustannusten hyväksyttävyyden suhteen tulee pyytää sosiaali- ja terveysministeriön näkemys etukäteen. Avustuksen lopullisen saajan tulee tarvittaessa eriyttää kirjanpitosensa niin, että taloudellinen ja ei-taloudellinen toiminta ovat eri kirjanpidolla. Avustusten saajien edellytetään kilpailuttavan mahdolliset ostot julkisina hankintoina siten kuin laissa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) säädetään.

Tuloksista ja avustuksen käytöstä raportointinen

Valtionavustuksen maksatusaikataulusta sovitaan erikseen. Valtionavustuksen saajan on laadittava sosiaali- ja terveysministeriölle avustuksen käytöstä ja saavutetuista (hankkeiden) tuloksista väliraportti (6kk) ja valtionavustusta koskeva selvitys (loppuraportti, 12kk), joissa kuvataan avustuksen kohteena olevan toiminnan (hankkeen) eteneminen, saavutetut tulokset ja toiminnan taloudellinen tilanne.

Avustuksen saajan on viipymättä ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle kirjallisesti toimintaansa liittyvistä muutoksista, jotka vaikuttavat tai voivat vaikuttaa avustettavan toiminnan kustannuksiin tai sisältöön.

Avustuksen saajan tulee ilmoittaa sosiaali- ja terveysministeriölle viipymättä kirjallisena mahdollisista muista julkisista tuista, joita se hakee päätöksessä tarkoitettua toimintaa varten.

Lisätietoja

Lisätietoja erityisasiantuntija Tuula Helander, tuula.helander@stm.fi

Strategiajohtaja

Liisa-Maria Voipio-Pulkki

Erityisasiantuntija

Tuula Helander

TIEDOKSI

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru
Sosiaali ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
Valtiosihteeri Saira Ruuth
Erityisavustaja Juho Orjala
Erityisavustaja Hanna Hänninen
Erityisavustaja Jiri Sironen
Valtiosihteeri Eila Mäkipää
Erityisavustaja Laura Lindeberg
Erityisavustaja Timo Lehtinen
Erityisavustaja Sampo Varjonen
Kansliapäällikkö Kirsi Varhila
Osastopäällikkö Päivi Sillanaukee
STM/Kirjaamo
Alueelliset syöpäkeskukset:
- johtaja Mika Mustonen, Eteläinen syöpäkeskus
- johtaja Maarit Anttila, Itäinen syöpäkeskus
- johtaja Pia Vihinen, Läntinen syöpäkeskus
- johtaja Jussi Koivunen, Pohjoinen syöpäkeskus
- johtaja Annika Auranen, Sisä-Suomen syöpäkeskus
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (kirjaamo)
Kansallisen syöpäkeskuksen ohjausryhmän jäsenet
Kansallisen syöpäkeskuksen projektiryhmän jäsenet